

การประยุกต์หลักปัญญาคุณธรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของผู้นำท้องถิ่น อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

APPLICATION OF VIRTUES CONDUCIVE TO GROWTH IN WISDOM PRINCIPLES TO
PROMOTE KNOWLEDGE MANAGEMENT OF LOCAL LEADERS IN PA-SANG DISTRICT.
LAMPHUN PROVINCE.

มนู ตีบมะโน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

noinu_lamphun@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เสนอการประยุกต์หลัก ปัญญาคุณธรรม เพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลพบว่า

1) ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซาง จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 ราย มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ด้านการสร้างและการจัดหาความรู้ . ด้านการจัดการและการจัดเก็บความรู้ . ด้านการกระจายความรู้ และด้านการประยุกต์ความรู้อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2) เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า การจัดการความรู้ของผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุต่างกัน มีการจัดการความรู้ที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ ๒๐ -

๓๐ ปี และอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี มีการจัดการและการจัดเก็บความรู้รวมไปถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานมากกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

3) แนวทางการประยุกต์หลักปัญญาวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างการจัดการความรู้ ของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ประกอบด้วย 1) การอยู่ใกล้ชิดคนดีมี 2) การเอาใจใส่เพื่อพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง 3) การวิเคราะห์แบบมีเหตุมีผล และ 4) สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: ประยุกต์หลักพุทธธรรม ; ผู้นำท้องถิ่น ; การจัดการความรู้ ; หลักปัญญาวัฒนธรรม

Abstract

This article is intended To 1) study the level of opinions on knowledge management 2) to compare the opinions on knowledge management classified by personal factors. 2) Compare the level of opinions about knowledge management classified by personal factors. 3) Propose the main application wisdom To promote knowledge management of local leaders in Pa Sang District. Lamphun Province. This research is a combined method research. Use a quantitative research methodology. by collecting data by means of handing out questionnaires and qualitative research by interview method The statistics used in the data analysis were descriptive statistics to analyze the general data of the samples and the data were analyzed by using frequency. percentage. mean and standard deviation. The results showed that

1) Local leaders in Pa Sang District From the sample of 175 people. there was a level of opinion about knowledge management. The creation and acquisition of knowledge. management and storage of knowledge. knowledge distribution. and the application of knowledge is at a high level in every aspect.

2) Classified by personal factors. it was found that the knowledge management of surf leaders of different ages There are different types of knowledge management. When considering each aspect. it was found that local leaders aged 20-

30 years and 31-40 years old had more knowledge management and storage and application of knowledge to work than local leaders over aged 51

3) Approaches to applying the principles of wisdom and maturity to enhance knowledge management of local leaders in Pa Sang District, Lamphun Province consisted of 1) being close to good people. 2) caring for continuous knowledge development. 3) rational analysis. and 4) being able to apply knowledge in practice. work

Keywords: Application of virtues conducive to growth in wisdom ; local leaders ; knowledge management ; Wutthithamma

บทนำ

กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านถือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการเมืองการปกครอง ซึ่งได้ถือกำเนิดและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 โดยกำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในเขตตำบลและหมู่บ้าน ที่เรียกกันว่า “การปกครองท้องถิ่น” (บงกชมาศ เอกเอี่ยม : 2557) สถาบันกำนันและผู้ใหญ่บ้านถือได้ว่าเป็นสถาบันที่อยู่คู่กับตำบล หมู่บ้านมาโดยตลอด เป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือทางราชการในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชนในตำบล หมู่บ้าน และเป็นผู้แทนประชาชนในตำบลหมู่บ้านในการติดต่อกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคราชการและภาคเอกชน ถึงแม้สภาพสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ทำให้ภารกิจ บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเพิ่มมากขึ้น โดยมีกรมการปกครองเป็นกรมที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ได้พัฒนาศักยภาพกำนันและผู้ใหญ่บ้านให้เกิดประโยชน์มากที่สุดด้วยการขยายเวลาการทำงานให้ถึง 60 ปี เพราะประสิทธิภาพการทำงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน รวมทั้งปรับปรุงรูปแบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปณิวิช ศรีกุล : 2563) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านชัดเจนยิ่งขึ้น คือกำนันทำหน้าที่เป็นนายตำบล ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน และมีหน้าที่อำนวยความสะดวก และ

ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน (ชาติชาย อุดมกิจมงคล : 2563) สรุปความคิดเห็นของผู้วิจัย

อำเภอป่าซาง มีประชากรจำนวนมากมีอาณาเขตการปกครองที่กว้าง ทำให้การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ในพื้นที่มีความล่าช้า ประกอบกับผู้นำท้องถิ่นที่ไม่สามารถที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย การบริหารงานหมู่บ้าน/ชุมชน งานด้านการกำหนดแผนพัฒนาหมู่บ้านชุมชน ทำให้ประชาชนในพื้นที่ยังขาดองค์ความรู้ในด้านกฎหมาย การพัฒนาหมู่บ้านชุมชนส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ล่าช้า ซึ่งหากผู้นำท้องถิ่นมีการจัดการความรู้ที่ดี มีการร่วมกันกับประชาชนในหมู่บ้านจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านที่สอดคล้องต่อความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน ก็จะทำให้การกำหนดทิศทางการพัฒนา เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและสอดคล้องต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ผู้นำท้องถิ่น ตามกฎหมาย ทำหน้าที่เป็น ผู้ช่วยเหลือนายอำเภอและเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน มีวาระการดำรงตำแหน่งนับตั้งแต่ ได้รับแต่งตั้ง จนถึงอายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ อันอาจทำให้ศักยภาพในการปฏิบัติงานลดลง ประกอบกับคุณสมบัติต่อการดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังไม่กำหนดระดับคุณวุฒิที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ยังขาดความความรู้ ความเข้าใจ ในอำนาจหน้าที่ของตนเอง จึงทำให้การนำความรู้ไปประกอบการปฏิบัติงาน ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนันไม่เป็นไปตามระเบียบ แบบแผน ที่ทางราชการกำหนด (บรรยายสรุปอำเภอป่าซาง :2562)

บทความวิจัยนี้นำเสนอการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้และการนำหลักปัญญาวุฒิธรรมไปจัดการความรู้ วุฒิ หรือ วุฒิธรรม 4 (ธรรมเป็นเครื่องเจริญ . คุณธรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญอกงาม) ประกอบด้วย สัปปุริสสังเสวะ (คบหาสัตบุรุษ. เสวนาท่านผู้รู้ผู้ทรงคุณ) สัทธัมมัสสวนะ (ฟังสัทธรรม. เอาใจใส่เล่าเรียน หาความรู้จริง) โยนิโสมนสิการ (ทำในใจโดยแยบคาย. คิดหาเหตุผลโดยถูกวิธี) ธัมมานุธัมมปฏิบัติ (ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม. ปฏิบัติธรรมให้ถูกต้องตามหลักคือให้สอดคล้องพอดีตามขอบเขตความหมายและวัตถุประสงค์ที่สัมพันธ์กับธรรมข้ออื่น ๆ . นำสิ่งที่ได้เล่าเรียนและตรึตรองเห็นแล้วไปใช้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลัก ตามความมุ่งหมายของสิ่งนั้น ๆ

ธรรมหมวดนี้ ในบาลีที่มา เรียกว่า ธรรมที่เป็นไปเพื่อ ปัญญาวิมุตติ คือ เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา (อง.จตุกก. 21/248/332)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาศึกษาระดับการจัดการความรู้ของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษา เพื่อเปรียบเทียบระดับการจัดการความรู้ของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษา เพื่อเสนอการประยุกต์หลักปัญญาวิมุตติธรรม เพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 9 ตำบล 90 หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลน้ำดิบ ตำบลท่าต๋ม ตำบลม่วงน้อย ตำบลป่าซาง ตำบลปากบ่อง ตำบลบ้านเรือน ตำบลมะกอก ตำบลนครเจดีย์ ตำบลแม่แรง ประชากร คือ ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซางจังหวัดลำพูน จำนวน 310 คน (บรรยายสรุป อำเภอป่าซาง : 2563) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซาง จำนวน 175 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง แบบหลายขั้นตอนโดยเทียบสัดส่วน 1) ทำการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณ ขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (อภิสิทธิ์ จันตะนี.2549 : 35) 2) หาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของผู้นำท้องถิ่นแต่ละตำบลด้วยการเปรียบเทียบสัดส่วน กำหนดขนาดของกลุ่มเป็นสัดส่วนโดยพิจารณาจากจำนวนประชากรเพื่อให้ได้ข้อมูล มีลักษณะกระจายให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ผู้นำท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม จากการหาค่าแล้วได้ค่า $IOC = 0.847$ ใช้ศึกษาหลักการ และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้ โดยประยุกต์หลักปัญญาวิมุตติธรรมจากเอกสารและผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือ

วิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาสาร
นิพนธ์ สร้างเครื่องมือ นำเสนอร่างเครื่องมือ การวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับ
กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient)
ตามวิธีการของครอนบาคท์ (สิน พันธุ์พินิจ. 2547 : 191) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.980
ปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม
ตัวอย่าง 2) แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติ
สอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ 6 กลุ่ม จำนวน 10 รูป/คน ประกอบด้วย 1) กลุ่ม
พระสงฆ์ภิกษุ ในอำเภอป่าซาง 2) กลุ่มข้าราชการที่ปฏิบัติงานด้านการปกครองท้องถิ่น 3) กลุ่มผู้นำ
ท้องที่ 4) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้ศึกษา 1) ความคิดเห็นต่อการนำหลักปัญญาภิธรรมด้าน สปัริ
สะสังเสวะ 2) ความคิดเห็นต่อการนำหลักปัญญาภิธรรมด้าน สัทธัมมัสสนะ 3) ความคิดเห็นต่อการ
นำหลักปัญญาภิธรรมด้าน โยนิโสมนสิการ และ 4) ความคิดเห็นต่อการนำหลักปัญญาภิธรรมด้าน
ธัมมานุสรมปฏิบัติ มาส่งเสริมการจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง 5) ปัญหา อุปสรรค
และข้อเสนอแนะ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ 1)
ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ และประสบการณ์ วิเคราะห์
โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนน
จากการตอบแบบสอบถามของประชากรกลุ่มตัวอย่าง (สุวรีย์ ศิริโกการภิรมย์. 2546: 140) มา
วิเคราะห์ด้วยสถิติสถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ
ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่า มีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างราย
คู่ โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์
สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 ราย มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) โดยเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างและการจัดหาความรู้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) ด้านการจัดการและการจัดเก็บความรู้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ด้านการกระจายความรู้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และด้านการประยุกต์ความรู้ในการใช้งานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า 2) เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำท้องที่ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ จะพบว่า เมื่อทำการเปรียบเทียบการจัดการความรู้ตามหลักปัญญาภิธรรม ผู้นำท้องที่ที่มีอายุแตกต่างกัน มีการจัดการความรู้ที่ต่างกัน ($F=3.662$, $Sig.=0.028$) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการและการจัดเก็บความรู้ ($F=3.206$, $Sig.=0.043$) และด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ ($F=3.427$, $Sig.=0.035$) ผู้วิจัย จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) ในด้านการจัดการและการจัดเก็บความรู้ และด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่จึงพบว่า ผู้นำท้องที่ที่มีอายุ 20 – 30 ปี และอายุ 31 – 40 ปี มีการจัดการและการจัดเก็บความรู้ มากกว่าผู้นำท้องที่ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ผู้นำท้องที่ที่มีอายุ 20 – 30 ปี และอายุ 31 – 40 ปี มีการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน มากกว่าผู้นำท้องที่ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลวิจัยพบว่า 3) แนวทางการประยุกต์หลักปัญญาภิธรรม เพื่อเสริมสร้างการจัดการความรู้ ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ปัญญาภิธรรม ประกอบด้วย 1) การอยู่ใกล้ชิดคนดีมีความรู้ (สัปปุริสสังเสวะ) 2) การเอาใจใส่เพื่อพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง (สัทธัมมัสสวนะ) 3) การวิเคราะห์แบบมีเหตุมีผล (โยนิโสมนสิการ) และ 4) สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน (ธัมมานุธัมมปฏิบัติ)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้นำท้องถิ่นตามหลักการจัดการความรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการสร้างและการจัดหาความรู้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการและการจัดเก็บความรู้ ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ในการใช้งาน และด้านการกระจายความรู้ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซางมีความสนใจในการสร้างความรู้และจัดหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ **อัมพร ปัญญา (2560)** ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของพนักงานส่วนท้องถิ่น” ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพการจัดการความรู้ ประกอบด้วย การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การเก็บรักษาความรู้ การวิเคราะห์และกลั่นกรองความรู้ การถ่ายโอนและแบ่งปันความรู้ การนำความรู้ไปใช้และทำให้ถูกต้อง ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ พบว่า

1) ผู้นำท้องถิ่นที่มีเพศต่างกัน มีการจัดการความรู้ ไม่แตกต่างกันซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำท้องถิ่นไม่ว่าเพศชายหรือหญิง มีระดับการจัดการความรู้ที่เหมือนกัน เพศจึงไม่ใช่ตัวบ่งชี้ว่าจะจัดการความรู้จากการวิจัยนี้บ่งชี้ว่า การจัดการความรู้ของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซาง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างเพศชายหรือเพศหญิงที่จะจัดการความรู้ได้ดีกว่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นิรันดร์ หงษาวรรณ (2554)** ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ในสำนักงานเขตภาษีเจริญ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในสำนักงานเขตภาษีเจริญ จำแนกตามเพศในภาพรวมพบว่า ครูที่มีเพศชายและครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2) ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุต่างกัน มีระดับการจัดการความรู้แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ของการจัดการความรู้ตามหลักปัญญาวุฒิธรรม ด้านการจัดการและการจัดเก็บความรู้ และด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน จะเห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ ๒๐ – ๓๐ ปี และผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ ๓๑ – ๔๐ ปี มีการจัดการและการจัดเก็บความรู้ และมีการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน มากกว่าผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ปัจจัยด้านอายุมีผลต่อการจัดการความรู้ของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอ

ป่าซาง จังหวัดลำพูน จากการวิจัยนี้พบว่า ผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง ที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี และ ๓๑ - ๔๐ ปี มีระดับการจัดการจัดการความแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา บุตอัง และคณะ (2559) ได้ศึกษาวิจัย การดำเนินโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR) ในธุรกิจอุตสาหกรรมเครื่องตีแอลกอฮอล์ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน พบว่า ด้านอายุ เมื่อเปรียบเทียบรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้ กลุ่มอายุ 18-25 ปี จะให้ความสำคัญด้านการรับรู้มากกว่ากลุ่ม 26-35 ปี และกลุ่ม 36 - 45 ปี

3) ผู้นำท้องที่ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการจัดการความรู้ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้นำท้องที่ไม่ว่าจะมีการศึกษาในระดับใด จะมีการจัดการความรู้เหมือนกัน ระดับการศึกษาจึงไม่ใช่ตัวบ่งชี้ระดับการจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จากการวิจัยนี้พบว่า การจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาว่าการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรันธ หงษาวรรณ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ในสำนักงานเขตภาษีเจริญ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในสำนักงานเขตภาษีเจริญ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ได้แก่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี ในภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่อการจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา ในภาพรวมไม่ต่างกัน

4) ผู้นำท้องที่ที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับการจัดการความรู้ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้นำท้องที่ไม่ว่าจะมีสถานภาพใด โสด สมรส หย่าร้าง หม้าย มีการจัดการความรู้ไม่แตกต่างกัน สถานภาพจึงไม่ใช่ตัวบ่งชี้ระดับการจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จากการวิจัยนี้พบว่า การจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานภาพของผู้นำท้องที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล(2557) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ปัจจัยสู่ความสำเร็จ จากการวิจัยพบว่า สถานภาพชีวิตเป็นเพียงตัวกำหนด ความผูกพันระหว่างชายกับหญิงในการเป็นสามีภรรยา จึงไม่ใช่ตัวบ่งชี้ระดับการจัดการความรู้ การจัดการความรู้ของผู้ที่มีสถานภาพที่แตกต่างกัน จึงมีการจัดการความรู้ที่ ไม่แตกต่างกัน

5) ผู้นำท้องที่ที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการจัดการความรู้ ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีระดับการจัดการความรู้เหมือนกัน รายได้จึงไม่ใช่ตัวบ่งชี้ว่าระดับการจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จากการวิจัยนี้บ่งชี้ว่า การจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้ ว่ารายได้ว่าจะมากหรือน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ดาบตำรวจรัชชัย ชัยสาร (2558)** ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปุก อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปุก อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน

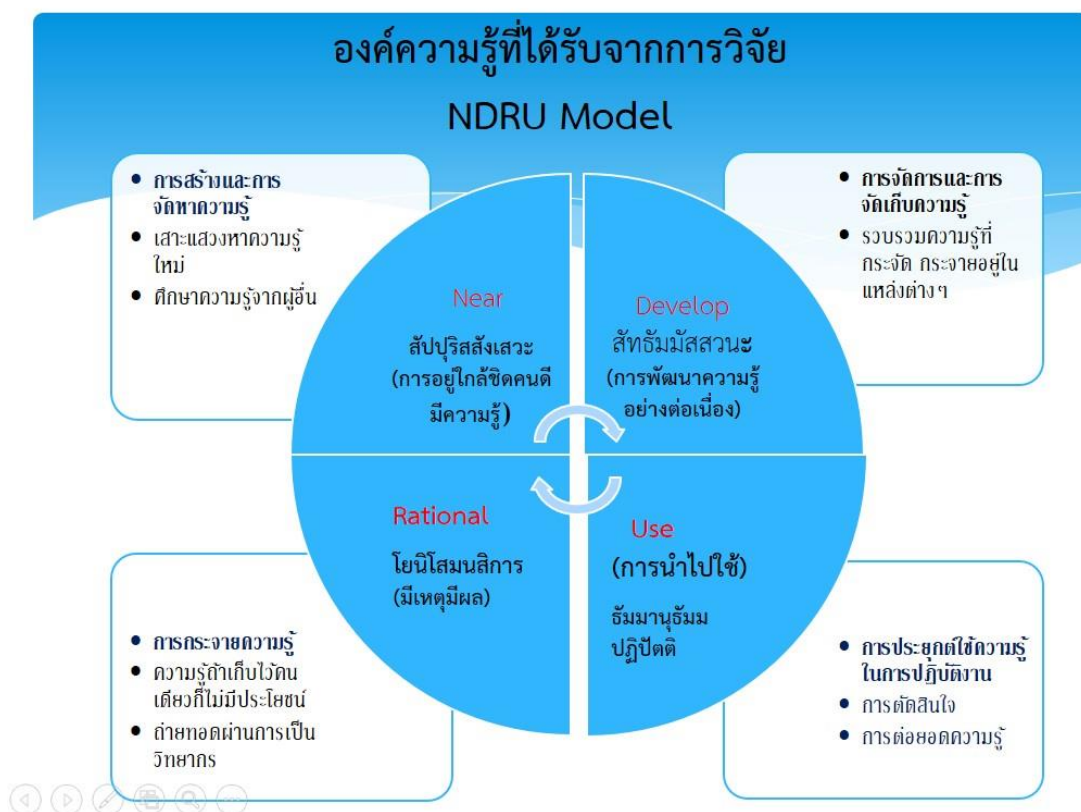
6) ผู้นำท้องที่ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีระดับการจัดการความรู้ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำท้องที่ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีระดับการจัดการความรู้เหมือนกัน ประสบการณ์การปฏิบัติงานจึงไม่ใช่ตัวบ่งชี้ระดับการจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จากการวิจัยนี้บ่งชี้ว่า การจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นิรันดร์ หงขาวรรณ (2554)** ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ในสำนักงานเขตภาษีเจริญ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในสำนักงานเขตภาษีเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ในภาพรวมพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ต่างกันต่อการจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการประยุกต์หลักปัญญาคุณธรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน **ด้านหลักสัปปริสสังเสวะ** ผู้นำท้องที่ที่ต้องอยู่ใกล้ชิดคนดีมีความรู้ ต้องอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนเพื่อจะรู้ว่าประชาชนมีความต้องการอะไร ต้องรู้จักจุดดี จุดเด่นของชุมชน ใกล้ชิดผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ มีทัศนคติที่ดี คิดเชิงบวกอย่างสร้างสรรค์ความรอบรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ ต้องใช้ปัญญาพิจารณา**ด้านหลักสัทธัมมัสสวณะ** ผู้นำท้องที่ที่ต้องพัฒนาและต่อยอดความรู้ของตนเอง จากความรู้ที่มีอยู่แล้วมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดความรู้ใหม่ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น **ด้านโยนิโสมนสิการ** ผู้นำท้องที่ที่ต้องพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อน

ลงมือปฏิบัติ ใช้วิธีคิดแบบวิทยาศาสตร์ต้องมีเป้าหมายจุดประสงค์ที่ชัดเจน ฟังผลสะท้อนจากชุมชน
ถอดองค์ความรู้ มาสู่การคิดอย่างเป็นระบบ **ด้านธัมมานุष्ठปฏิบัติ** ผู้นำท้องที่ที่ต้องนำความรู้ไปใช้
ในการปฏิบัติ งานการศึกษา ค้นคว้า สู่การนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ประกอบการทำงานต้องมี
หลักธรรมในการนำไปประกอบการปฏิบัติงาน ต้องจริงใจในการทำงาน ต้องรู้จักข่มใจต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ
รวมทั้งต้องอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน รวมไปถึงการเสียสละเวลาส่วนตน
เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม แนวทางการประยุกต์หลักปัญญาวุฒิธรรมเพื่อเสริมสร้างการจัดการ
ความรู้ ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ปัญญาวุฒิ ประกอบด้วย ๑) การอยู่ใกล้ชิดคนดี
มีความรู้ (สปปุริสสังเสวะ) ๒) การเอาใจใส่เพื่อพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง (สัทธัมมัสสนะ) ๓) การ
วิเคราะห์แบบมีเหตุมีผล (โยนิโสมนสิการ) และ ๔) สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน (ธัมมา
नुष्ठปฏิบัติ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูสมุห์คล่อง กมลโล และคณะ (2560)**
ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักวุฒิธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียน โรงเรียนสมานคุณ
วิทยาทาน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า จากการศึกษาการนำหลักปัญญาวุฒิธรรมไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันของนักเรียนโรงเรียนสมานคุณวิทยา ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องต่าง ๆ หลักวุฒิธรรมมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านธัมมานุष्ठปฏิบัติ (การนำไปปฏิบัติ)
2) ด้านโยนิโสมนสิการ (การคิดใคร่ครวญ) 3) ด้านสปปุริสสังเสวะ (การคบคิด) และ
4) ด้านสัทธัมมัสสนะ (การฟังธรรม) และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักวุฒิธรรมไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันของนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักปัญญาวุฒิธรรม เพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้
ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังแสดงในแผนภาพ

แผนภาพองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพองค์ความรู้จากการวิจัยการประยุกต์หลักปัญญาวุฒิธรรม เพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอป่าซาง สรุปได้ว่า

หลักการจัดการความรู้ ประกอบไปด้วยหลัก 4 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีข้อค้นพบที่สำคัญ คือ 1. ด้านการสร้างและจัดการความรู้ การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ โดยการศึกษาหาด้วยตนเอง เก็บเกี่ยวจากสิ่งที่ได้พบเห็น การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ หากแต่มีความสนใจ ใส่ใจในการเรียนรู้ ความรู้เกิดจากการสังสมประสบการณ์ แล้วนำมาประมวลเป็นองค์ความรู้ เป็นภูมิปัญญา 2. ด้านจัดการและจัดเก็บความรู้ การรวบรวมความรู้ที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อจัดการให้เป็นระบบให้สามารถเข้าถึงความรู้ได้โดยง่าย การจัดการความรู้สามารถทำได้โดยวิธีการส่งต่อความรู้ ซึ่งหากความรู้ได้รับการส่งต่อถ่ายทอดก็จะเป็นการจัดเก็บความรู้ในรูปแบบภูมิปัญญาให้คงอยู่

3. ด้านการกระจายความรู้ สามารถกระจายความรู้ ส่งต่อความรู้ที่มีด้วยการสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีส่วนช่วยในการส่งต่อความรู้ไปยังกลุ่มคนได้รวดเร็วและเข้าถึงได้ง่าย ความรู้ถ้าอยู่ที่ตัวเราเพียงคนเดียวก็เกิดประโยชน์แค่ตัวเรา ถ้าแบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดความรู้ให้บุคคลอื่น ก็จะได้รับความรู้ที่เราไม่รู้จากคนอื่นด้วย 4. ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ในการใช้งาน การนำความรู้ที่มีอยู่มาปรับใช้ในการทำงาน โดยเฉพาะความรู้ด้านเทคโนโลยีสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หลายด้าน ทั้งการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานได้ตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อม ตามความเหมาะสม

หลักธรรมพุทธธรรม การประยุกต์หลักปัญญาธรรม สามารถนำมาเป็นหลักการหรือแนวทางในการส่งเสริมการจัดการความรู้ ดังนี้ 1. สัปปริสสังเสวะ การอยู่ใกล้คนดี มีความรู้ ก็จะได้จะได้รับการเรียนรู้จากบุคคลนั้น เกิดกระบวนการทางความคิด ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ เกิดมุมมองใหม่ๆ 2. หลักสัทธัมมัสสนะ ต้องพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น 3. หลักโยนิโสมนสิการ พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือปฏิบัติ ระดมความคิดเห็นจากชุมชนก่อนลงมือปฏิบัติ คิดทบทวนตรึกตรอง สิ่งใดทำแล้วเกิดประโยชน์ สิ่งไหนทำแล้วจะเกิดผลดีหรือผลเสียตามมา 4. หลักธัมมานุธัมมปฏิบัติ การปฏิบัติตามหลักธรรม ยึดถือความจริงใจ ตั้งใจจริง ชมใจจ่อสิ่งเร้า อดทนต่อปัญหาและอุปสรรค เสียสละเวลาส่วนตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

สรุป

การจัดการความรู้ การประยุกต์หลักปัญญาธรรม เพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง ต้องหมั่นแสวงหาความรู้ ต้องศึกษาหาด้วยตนเอง มีความสนใจใส่ใจในการเรียน สังคมประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานเป็นผู้อาสาในงาน เพื่อเกิดการสร้างและการจัดหาความรู้ ควรรวบรวมความรู้ที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายเพื่อจัดการให้เป็นระบบ สามารถเข้าถึงความรู้ได้ง่าย เพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลความรู้ ต้องส่งต่อความรู้ เพราะหากความรู้ได้รับการส่งต่อหรือได้รับการถ่ายทอด จะคงอยู่ในแบบภูมิปัญญาเพิ่มช่องทางการส่งต่อความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการส่งต่อความรู้ให้เกิดความรวดเร็วและเข้าถึงได้ง่าย ความรู้ถ้าอยู่ที่ตัวเราเพียงคนเดียวก็เกิดประโยชน์แค่ตัวเรา ถ้าแบ่งปันความรู้ ถ่ายทอดความรู้ให้บุคคลอื่น จะเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการนำความรู้

ที่มีอยู่มาปรับใช้ในการทำงาน โดยเฉพาะความรู้ด้านเทคโนโลยีสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หลายด้าน อาทิ การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานได้ตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อม ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าระดับการจัดการความรู้ ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้น อำเภอป่าซางสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ประกอบการพัฒนารูปแบบการเพิ่มพูนความรู้ เสริมสร้างความรู้ให้ผู้นำท้องที่ภายใต้การกำกับดูแลต่อไป

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้นำท้องที่ที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป ในด้านการสร้างและการจัดหาความรู้ และด้านการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การจัดการความรู้ตามหลักปัญญาธรรม ในการจัดการความรู้ของผู้นำท้องที่ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ควรส่งเสริมให้ผู้นำท้องที่การอยู่ใกล้คนดี มีความรู้ ต้องพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือปฏิบัติ ระดมความคิดเห็นจากชุมชนก่อนลงมือปฏิบัติ คิดทบทวนสิ่งใดทำแล้วเกิดประโยชน์ สิ่งไหนทำแล้วจะเกิดผลดีหรือผลเสีย นำหลักธรรมมาประกอบการปฏิบัติงาน ยึดถือความจริงใจ ตั้งใจจริง อดทนต่อปัญหาและอุปสรรค เสียสละเวลาส่วนตนเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ (องค์ความรู้) การส่งเสริมการจัดการความรู้ ของผู้นำท้องถิ่น จากการนำหลักปัญญาภูมิธรรม มาประยุกต์ให้เกิดแนวทางการส่งเสริมการจัดการความรู้ ให้มีประสิทธิภาพ โดยเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ ในการจัดการความรู้สำหรับการปฏิบัติงานยึด หลักธรรมในการปฏิบัติงานราชการ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็น เกี่ยวกับ การจัดการความรู้ โดยใช้หลักธรรมอื่นนอกจากหลักปัญญาภูมิธรรม เช่น อิทธิบาท 4 สังคหัตถุธรรม เป็นต้น ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการจัดการความรู้

References

- สิน พันธุ์พินิจ. (2547). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท จูนพับลิชชิง จำกัด.
- อภิรัตน์ จันตะนี. (2549). *การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยทางธุรกิจ*. คณะวิทยาการ จัดการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อัมพร ปัญญา. “การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมของพนักงานส่วนท้องถิ่น”. บทความ วิจัย. 2560
- พระอธิการธีรพงษ์ ตาดี . “การจัดการความรู้ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัด เชียงราย”.บทความวิจัย. 2558
- วิรัตน์ ทรงทวีสิน และ ทักษ์ อุดมรัตน์ “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของกลุ่มอาชีพผ้าทอมือ จังหวัดเลย” บทความวิจัย.2562
- วันทนา เนาว์วัน และ ล้ายอง ปลั่งกลาง . กระบวนการเรียนรู้และจัดการความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ ของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจชุมชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่* .(ปีที่ 10 ฉบับที่ 2) . 2560
- ฐิติกรณ์ ยาวิไชย จารึกศิลป์ และคณะ. *การประยุกต์ใช้ความรู้จากการฝึกอบรมและสมรรถนะ ในการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์*. บทความวิจัย . 2561
- พระครูสมุห์คล่อง กมลโล และคณะ .” *การประยุกต์หลักภูมิธรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียน โรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน อำเภอปาดใหญ่ จังหวัดสงขลา* . บทความวิจัย. 2562

นิรันธ หงษาวรรณ .การจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัด
กรุงเทพมหานคร ในสำนักงานเขตภาษีเจริญ. บทความวิจัย.2554

บุศรา บุตอัง และคณะ .การดำเนินโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ในธุรกิจอุตสาหกรรม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน. บทความวิจัย . 2559

กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล .การจัดการความรู้ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ . บทความวิจัย . 2562

ดต.รัชชัย ชัยสาร . การพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลแม่ปึกา อำเภอสันกำแพง จังหวัด
เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ . 2558

นิรันธ หงษาวรรณ .การจัดการความรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัด
กรุงเทพมหานคร ในสำนักงานเขตภาษีเจริญ. บทความวิจัย.2554